

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu.....	5
2	Obecná charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy	6
2.3	Charakter a specifika budovy	6
3	Podmínky vzdělávání.....	8
3.1	Věcné podmínky.....	8
3.2	Životospráva.....	9
3.3	Psychosociální podmínky	10
3.4	Organizace chodu.....	12
3.5	Řízení mateřské školy.....	14
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	16
3.7	Spoluúčast rodičů.....	17
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	18
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	20
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	21
4	Organizace vzdělávání	23
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	25
5.1	Zaměření školy	25
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	25
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	26
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	27
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	28
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	29
6	Vzdělávací obsah	31
6.1	Integrované bloky	31
6.1.1	Krteček se představuje	31
6.1.2	Barevný podzim s krtečkem	35
6.1.3	Krteček doktorem.....	37
6.1.4	Krteček a Vánoce.....	39
6.1.5	Krteček a sněhová vločka	42
6.1.6	Krteček na bále.....	44
6.1.7	Krteček vítá sluníčko.....	46
6.1.8	Krteček se chce dozvědět všechno o lidech	49
6.1.9	Krteček u nás doma.....	52
6.1.10	S krtečkem u vody	54

6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	55
7	Systém evaluace	57

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Jsme kamarádi

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Ryžoviště, okres Bruntál, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Rýmařovská 282, Ryžoviště, 79356

KONTAKTY:

e-mail: zsams.ryzoviste@email.cz

web: www.skola-ryzoviste.cz

Telefonní číslo MŠ: 739 492 689

Telefonní číslo ředitel školy: 737 286 393

REDIZO: 600131734

IČO: 70985391

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Bc. Jan Franek

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Aneta Motúzová, učitelka MŠ; Jana Hořáková, učitelka MŠ;
Mgr. Bc. Jan Franek, ředitel ZŠ a MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Ryžoviště

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Náměstí Míru 105, Ryžoviště 793 56

KONTAKTY:

Telefon obec: +420 554 286 010

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 1

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 8. 2025

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 23. 6. 2025

.....

ředitel školy

Mgr. Bc. Jan Franek

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 28

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 3

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Škola se nachází na okraji obce Ryžoviště. Jde o jediné školské zařízení v obci.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Školu tvoří komplex dvou propojených budov. Budova základní školy na ulici Rýmařovská je stará více jak 100 let. Zde je sídlo ředitelství. Budova v ulici Nemocniční je mnohem starší a jejím původním určením byl ženský špitální klášter. V přízemí této budovy je umístěna školní kuchyň s jídelnou, tělocvična a prostory školní družiny. V patře jsou prostory vyhrazené mateřské škole.

Ke škole přináleží také školní zahrada, která je oddělená zdí. Mobiliář této zahrady doznal v roce 2018 díky projektu Přírod na dosah - aneb naše zahrada změn, na rekonstrukci zahrady byla získána dotace ve výši jednoho milionu korun.

Dopravní dostupnost školy:

Škola se nachází hned na okraji obce Ryžoviště. Vede k ní jednosměrná asfaltová silnice. Pro učitele ZŠ a MŠ je před školou menší parkoviště.

Autobusová zastávka je vzdálená 5 min chůze. Vlák zde nejedí.

Informace z historie školy:

První zmínka o škole a učitelích pochází z roku 1586, kdy v obci začal působit první učitel Jakub Gabriel. V letech 1786 - 1788 byla postavena farní kamenná škola a podle záznamů do ní chodilo 250 dětí.

Budova, která složí školství v obci do dnešních dnů, byla otevřena 12. listopadu 1866. Tato budova byla postavena nákladem Řádu německých rytířů a vyučovaly v ní sestry téhož řádu.

V roce 1966 se podařilo zajistit generální opravu budovy, která byla ve velmi špatném stavu. Budova byla vybavena ústředním topením, přebudovány toalety, ve třídách položeny parkety, vyměněna okna a ve třídách instalováno zářivkové osvětlení.

Ve školním roce 1972/73 byly upraveny prostory pro umístění mateřské školy, školní jídelny a školní družiny. Byla zřízena tělocvična. V té době byly mateřská škola a základní škola oddeleny a pracovaly jako dvě organizace, každá s vlastním ředitelstvím.

Od 1. září 2001 sloučena základní škola se školou mateřskou.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má k dispozici:

- prostornou šatnu, odpovídajícím způsobem vybavenou věšáky, sedacími plochami i úložnými prostory na obuv, v zimě sušáky na oblečení,
- třídu (podlahová plocha a objem vzduchu odpovídají vyhl. 107/2001 Sb.). Prostorové uspořádání odpovídá nejrozličnějším skupinovým a individuálním činnostem. Ve třídě je také stravovací prostor, který je spojen s přípravnou. Obědy jsou dopravovány výtahem z kuchyně v přízemí,
- klidné koutky, kam se v případě potřeby může dítě uchýlit a nezúčastnit se společných činností,
- vlastní hygienické zařízení - WC + umyvárna,
- lehárnu vybavenou odpovídajícím nábytkem a lůžkovinami,
- třídu, umožňující pohybové aktivity,
- tělocvičnu (společně se žáky ZŠ), vybavenou standardním zařízením,
- na budovu MŠ navazuje zahrada s velkou travnatou plochou i stromovým porostem. Zahrada je izolována zdí od hluku a prachu z komunikací.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Třída je vybavena interaktivní tabulí, televizí i počítačem s projektorem a také velkým tabletem.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály i doplňky odpovídá počtu dětí a jejich věku. Je průběžně doplňováno a obnovováno.

Hračky a doplňky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání učitelkami i dětmi.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostorů MŠ, které jsou upraveny tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je zhlédnout i jejich zákonní zástupci. Interiér třídy, herny i šatny je neustále obměňován podle toho, co právě děti prožívají a jakým tématem se zabývají.

K budově přiléhá zahrada, která je vybavena různými herními prvky (průlezkami, pískovištěm, skluzavkami, houpačkami, balančními špalíčky, smyslovým chodníčkem), sportovním nářadím i náčiním, ale i prostorným altánem, který může být využit k různým aktivitám. Toto vše poskytuje dětem dostatečný prostor, jak pro sportovní využití, tak i k celkovému aktivnímu využití při

pobytu venku, ale i učení. Uspořádání a vybavení zahrady umožňuje hravé, pohybové, výtvarné i tvořivé aktivity. Zahrada je celoročně využívána i k pozorování a poznávání života v přírodě. Zahrada je vybavena venkovním pítkem.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

Konkrétní záměry zlepšování:

Doplnění vhodné literatury pro učitelkou i dětskou knihovnu.

Doplnění programů na interaktivní tabuli.

Pokračovat v modernizaci školní zahrady (nové asfaltové cestičky, více herních prvků, dřevěný domeček s kuchyňkou).

Postupná obnova ložního povlečení.

Dovybavit sportovní náčiní a hudební nástroje.

3.2 Živospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle spotřebního koše). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Děti mají stále k dispozici ve třídě i na zahradě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány stanovené intervaly. Dodržujeme pitný režim, který je již několik let samozřejmostí nejen ve třídách, ale i při pobytu venku a je zajištěn po celý den. Učitelky děti několikrát denně vybízejí k jeho dodržování. Děti si mohou kdykoliv samy nalít do svého hrnečku vodu nebo čaj, mladší děti mohou požádat učitelku.

Veškeré stravování dětí v průběhu dne je zajištěno ve třídě: děti mají možnost volby nápoje (čaj, mléko), mají možnost přidání si jak jídla, tak pití. Pokud děti nechtějí pomazánku, mají možnost pečiva bez pomazánky. Učitelky nenutí děti do jídla, snažíme se, aby alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Využíváme domluvy se zákonnými zástupci. Po dohodě se zákonnými zástupci respektujeme potravinové alergie dětí, národnostní zvyky jiných kultur. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy).

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav počasí. Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Prostorná zahrada skýtá dostatek možností k všestranným aktivitám v průběhu celého roku. Dále využíváme obecní hřiště, chodíme na procházky po vesnici, kde si děti všímají změn, které se dějí v přírodě podle ročních období.

Děti mají dostatečně volný pohyb po celý den jak v uvnitř MŠ, tak na zahradě. Při ranních hrách mohou využít hernu, třídu nebo dvě menší herničky.

Spací aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí. Dětem s nižší potřebou spánku jsou po krátkém odpočinku na pohovce při čtení pohádky nabízeny klidné činnosti ve třídě - malování, grafomotorické listy, prohlížení knih, poslech relaxační hudby, programy na interaktivní tabuli.

Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Učitelky si uvědomují důležitost zdraví a svým zdravím podporujícím chováním poskytují dětem i rodičům přirozené vzorce chování. Učitelky dodržují pitný režim s dětmi. Dodržují zásady hygieny a myjí si ruce společně s dětmi v umývárně před každým jídlem, po jídle, vždy po pobytu venku. Svačí a obědvají stejné jídlo jako děti. Učitelky jsou oblečeny tak, aby jim oděv nebránil cvičit s dětmi.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Poskytnout dětem plnohodnotnou a vyváženou stravu, pestrý jídelníček a pitný režim.
- Zlepšení stravovacích návyků dětí.
- Při vhodném počasí přesunout činnosti ze třídy na školní zahradu (pěstelské, pracovní, tělovýchovné činnosti) a využít tak možnost bližšího kontaktu s přírodou jako prostoru pro prosociální chování.
- Osvětu správné životosprávy dítěte zacílit více na rodiče.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti i dospělí se cítí v prostředí MŠ dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.

Při ranním příchodu dítěte do třídy se s ním učitelka pozdraví a přivítá. Pozdraví se se zákonným zástupcem, který ho přivedl a pokud si zákonný zástupce přeje učitelce něco o dítěti sdělit, krátce, ale se zájmem ho vyslechne. Pokud zákonný zástupce potřebuje delší konzultaci, domluví si schůzku s učitelkou v době, kdy není u dětí. Veškerý pedagogický i provozní personál jedná s dětmi i zákonnými zástupci mile a vstřícně.

Zákonný zástupce nově příchozího dítěte se po ranním příchodu do třídy může zapojit do hry s dítětem a setrvat ve třídě po delší čas, než je zpravidla obvyklé, pokud je patrné, že tak dítě nové

prostředí lépe snáší. Dítě se ve společnosti zákonných zástupců adaptuje na docházku do MŠ tak dlouho, jak potřebuje. Učitelka informuje zákonné zástupce, jak se dítěti v MŠ dařilo a konzultuje s nimi další vhodný postup jeho začleňování. Dítě může dle své volby zůstat stranou od řízených činností a jen obhlížet dění ve třídě.

Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové, individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností. Spontánní činnosti nejsou přerušované, děti si své práce a činnosti dokončují ve vlastním tempu. Rychleji pracující děti mají možnost zabývat se jinou činností, než ostatní děti dokončí ty předchozí. Dítě se specifickými potřebami má v MŠ vytvořeny podmínky a na doporučení odborníků může být integrováno. Ve třídě pracujeme individuálně, skupinově nebo společně.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z dětí není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Dítě se v prostoru třídy pohybuje volně, pokud potřebuje odejít na WC, učitelce to oznámí. Děti ze třídy svévolně neodcházejí. Děti jsou poučeny o zásadách bezpečného pohybu ve vnitřních prostorách budovy MŠ a na školní zahradě.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Učitelka mluví ke konkrétnímu dítěti, dívá se na něj (pohled z očí do očí). Když jeden mluví, ostatní naslouchají. Učitelka podává jasné a dětem srozumitelné informace.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitelky s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Učitelka dětem neradí, ale vhodně je motivuje. Učitelka vítá podněty a náměty, které vnášejí do vzdělávací nabídky samy děti (zdroje nápadů a námětů od dětí mohou zpestřovat a obohacovat třídní vzdělávací nabídku). Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná). Učitelka podporuje samostatné řešení problémů.

Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech. Je uznalá, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte. Přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval, stejně jako odsudků. Učitelka se snaží porozumět motivům a příčinám chování dítěte. Učitelka místo pochval a trestů poskytuje dětem zpětnou vazbu o jejich chování a činnostech.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky). Dospělí mají mezi sebou přátelské vztahy, jdou dětem příkladem. Děti se s důvěrou obracejí na dospělé se žádostí o pomoc.

Učitelka se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí). Učitelka empaticky reaguje (vciťuje se do dítěte). Učitelka se sama nebo s pomocí ostatních dětí snaží najít nejvhodnější řešení. Hledá se vzájemná dohoda, kompromis.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Zapojit zákonné zástupce při adaptaci dětí, dát jim dostatečný prostor k využití systému adaptace.
- Podporovat u dětí důvěru k učitelce i ostatním zaměstnancům MŠ.
- Zajistit konstruktivní spolupráci mezi pedagogickými a provozními zaměstnanci.
- Mít v mateřské škole zdravé, šťastné a spokojené děti.

3.4 Organizace chodu

V MŠ dodržujeme pravidelný denní režim, který je však dostatečně pružný, umožňuje přizpůsobit činnosti dětí v průběhu dne jejich potřebám a aktuální situaci.

- 6:00 - 8:00 scházení se při hrách, individuální činnosti s dětmi, činnosti řízené učitelkou, samostatné činnosti spontánní a nepřímo řízené
- 8:00 - 8:30 komunitní kruh – co bylo, je a bude (povídání o zážitcích z minulého dne, plány na dnešek), pohybové aktivity
- 8:30 - 9:00 hygiena, dopolední svačinka
- 9:00 - 9:30 řízené činnosti
- 9:30 - 11:30 oblékání, pobyt venku
- 11:30 - 11:45 hygiena, oběd, příprava na odpočinek
- 12:00 - 13:45 odpočinek, relaxace, poslech čtení na pokračování, klidné nerušící činnosti spontánní a nepřímo řízené, indiv. částečně řízené činnosti s předškoláky
- 13:45 - 14:00 odpolední svačinka

- 14:00 - 16:00 samostatné spontánní a nepřímé řízené činnosti, v případě příznivého počasí pobyt venku.

Do denního programu jsou denně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelka vede děti ke správnému provedení cviku. Učitelka jde dětem příkladem a vysvětluje důležitost pohybu pro naše zdraví.

Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Učitelka odpovídá za to, že program pedagogických činností je cílevědomý a že je plánován. Učitelka dělá s dětmi to, co má vzdělávací smysl a svůj postup dokáže zdůvodnit. Během dne učitelka děti sleduje při spontánních činnostech, což se stává podkladem k dalšímu plánování.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Učitelka dítě ubezpečuje svým jednáním, že MŠ je pro něj bezpečným místem, kde mu nikdo nebude ubližovat a že jsme rádi, že může být s námi. Každé dítě má možnost soukromí.

Při vstupu dítěte do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Dítěti je dán prostor a čas pro adaptaci v novém prostředí, aby se s ním mohlo vyrovnat. Adaptace probíhá s ohledem na individuální potřebu každého dítěte (popřípadě zkráceným pobytem než je dopolední docházka).

Poměr řízených a spontánních činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Učitelka pružně reaguje na „situaci“ ve třídě a neprosazuje připravené řízené činnosti na úkor spontánních. Zdůvodnitelný odklon od plánu je pozitivním jevem.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Učitelka citlivě reaguje při spontánních hrách dětí tím, že se snaží nevstupovat jim do hry a pokud se hra musí přerušit, jasně je ubezpečí, že v ní ještě budou moci pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojily do organizace činností, pracovaly svým tempem. Učitelka se snaží o vytvoření co nejpodnětnějšího prostředí, které by podněcovalo děti k různým činnostem.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Učitelka pracuje tak, aby plně využila ve své práci s dětmi všechny jmenované formy činnosti. Ve třídě jsou vytvořeny herní koutky. Interiér i exteriér MŠ dává plně možnost dětem ke společným i k individuálním činnostem.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí a k tomu slouží vhodný interiér i exteriér školy. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod. V každé třídě je klidný koutek, kam se dítě může uchýlit. Mezi WC je přepážka, která umožňuje intimitu. Prostor školní zahrady svým vybavením dává též prostor k případnému soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Učitelka vede záznamy o vývoji jednotlivých dětí. Záznamy o dětech jsou prováděny na základě pedagogické diagnostiky a vycházejí z pravidelného pozorování dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas). Učitelka podrobně zná a využívá didaktické a metodické pomůcky a hry uložené na třídách.

Nejsou překračovány doporučené počty dětí ve třídě. MŠ dodržuje počet dětí stanovený kapacitou MŠ. MŠ dodržuje počet dětí na třídách stanovený vyhláškou. MŠ dbá v maximální míře na bezpečnost dětí.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Zapojit děti do organizace činností, v případě příznivého počasí maximálně prodlužovat pobyt venku.
- Hledání příležitostí k využívání kooperativních a prožitkových forem vzdělávání.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Každý pracovník je zaměstnancem Základní a Mateřské školy Ryžoviště (na základě uzavřené pracovní smlouvy) a má stanovenou pracovní náplň. Všechny pracovnice jsou seznámeny s: pracovním řádem, organizačním řádem, řádem MŠ, vnitřním a provozním řádem, směrnici PO a BOZP a dodržují jejich ustanovení.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř MŠ, tak navenek. V budově MŠ jsou informační nástěnky. Probíhají pravidelné pedagogické rady, ze kterých jsou vedeny zápisy. MŠ má informace na svých webových stránkách: <http://www.skola-ryzoviste.cz/>. Školka je reprezentována i na FB a Instagramu.

Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách ŠVP PV.

Ředitel MŠ vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci zákonné zástupce. Učitelky se snaží o vstřícnou spolupráci, projevují si navzájem ohleduplnost a pochopení.

Zákonné zástupce zveme ke spolupráci (např. při sběru papíru, víček od PET lahví, sběru použitých baterií, sběru použitého oleje, burza oblečení), konzultujeme s nimi jejich pohledy a názory na chod MŠ. Využíváme nabídek na poskytnutí finančních i věcných darů a přímé pomoci. Snažíme se o získání důvěry ze strany zákonných zástupců. Společně řešíme různé problémy a situace. Akce, které v průběhu roku pořádáme pro zákonné zástupce a jejich děti, jsou velkým přínosem pro upevnění vzájemných vztahů (např.: táborák, advent + vánoční posezení, zahradní slavnosti, tematické dílničky, rozloučení s předškoláky).

Plánování pedagogické práce a chodu MŠ je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Je vypracován systém různých hodnocení, včetně konečného hodnocení. Neustále se snažíme na základě získávání nových poznatků, zkušeností a kritického hodnocení o doplňování a zhodnocování tohoto pracovního dokumentu.

Ředitel vypracovává ŠVP PV ve spolupráci s ostatními učitelkami. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Kontrolní a evaluační činnosti se provádí formou dotazníků s případným doplňujícím slovním komentářem.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližšími základními i mateřskými školami a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí. Spolupráce se zřizovatelem se odráží zejména při pravidelných konzultacích a při plánování větších stavebních oprav a úpravách budovy i pozemku MŠ.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Zkvalitnění práce všech zaměstnanců MŠ.
- Doplňovat koncepci školy.
- Udržet pozitivní vnímání školy v širším okolí.
- Zapojování všech zaměstnanců MŠ do tvorby ŠVP PV.
- Nadále MŠ rozvíjet, zlepšovat a posouvat kupředu.
- Vytvořit těsnější provázanost a spolupráci při plánování se ZŠ.
- Větší propagace MŠ na veřejnosti.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V naší mateřské škole pečují o děti 2 učitelky. Učitelky pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Chování dospělých má vliv na celkový vývoj dítěte. Naší snahou je, aby chování a mezilidské vztahy byly slušné, zodpovědné a tolerantní na základě spolupráce. Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Učitelky se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Učitelky mají k dispozici nabídky center, která poskytují kurzy a semináře pro pedagogy. Učitelky si z nabídek vybírají a poté s ředitelem konzultují vhodnost výběru nebo ředitel sám na základě vlastního plánu vzdělávání pedagogů v MŠ doporučí vhodná odborná školení.

Je vypracován plán dalšího vzdělávání učitelek a zajištění organizačně - provozních podmínek k jeho naplňování.

Údržbu budovy a zahrady zajišťuje paní školnice. Čistotu, pěkné prostředí a nezbytnou výpomoc zajišťuje paní uklízečka. Dobré jídlo obstarávají dvě paní kuchařky. Ekonomickou oblast školní kuchyně obstarává vedoucí školní jídelny. Všichni zaměstnanci mají předepsanou odbornou způsobilost, mají zájem o svůj odborný růst a soustavně se dále sebevzdělávají. Všichni zaměstnanci jsou každoročně školeni v bezpečnosti práce podle platných směrnic. Všichni zaměstnanci pracují jako tým, budujeme příjemné pracovní klima založené na vzájemné spolupráci.

Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče.

Je podle možností a podmínek školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny. Učitelky jedné třídy se prolínají v pracovní době 2,5 hodiny, z důvodu zkvalitnění přímé práce s dětmi a zajištění dostatečně dlouhé doby k předání všech potřebných informací (o dětech, organizačně-provozních, diskuze a sjednocování společného postupu ve třídě a v jednání se zákonnými zástupci).

Učitelky pracují v souladu s ŠVP. Jakékoliv vybočení z dodržování tohoto jednání, chování a vystupování vůči dětem, zákonným zástupcům i směrem ven z MŠ je považováno za nevhodné, závažná porušení mohou vést až k postihům spadajícím do oblasti řešení pracovně-právních vztahů.

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým učitelka sama není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.) Možné vyšetření dítěte klinickým foniatrem a logopedem, pediatrem, oční lékařkou dle domluvy se zákonnými zástupci.,spolupráce s PPP.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Počítat s přirozenou obměnou pedagogického sboru vzhledem k věkovému složení.
- Při výběru nových kvalifikovaných pracovníků přihlížet ke schopnosti jednotlivců akceptovat týmovou práci, k dovednostem a ochotě navázat na již vzniklou koncepci školy.
- Klást důraz na další odborné vzdělávání pedagogů, zaměstnanců školní jídelny v oblasti stravování, ostatních zaměstnanců v BOZP, PO.
- Mít dobře fungující sebraný pracovní tým.
- Kvalifikovanost a odbornost personálu.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi učitelkami a zákonnými zástupci panuje důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. V přímém jednání učitelky se zákonnými zástupci se odráží všechny výše uvedené aspekty. Reakce zákonných zástupců na jednání učitelky vypovídají o dodržování těchto aspektů z její strany.

Učitelky sledují konkrétní potřeby dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Maximálně možným způsobem zohledňujeme zákonnými zástupci oznámení krizové nebo náročné situace v rodinách, analyzujeme u dítěte následné změny v chování s maximální ohleduplností a pochopením. Pokud je dítě např. zvyklé usínat s plyšovou nebo jinou hračkou, učitelka tuto potřebu dítěte respektuje. Pokud učitelka žádosti ze strany zákonných zástupců ihned neporozumí, požádá o její vysvětlení a hledá možnost, jak zákonným zástupcům vyhovět.

Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje. Projeví-li zájem, mohou se podílet při plánování programu MŠ, při řešení vzniklých problémů apod. Zákonní zástupci jsou informováni o dění v MŠ prostřednictvím nástěnek na chodbě MŠ, informace naleznou na internetových stránkách MŠ. Se zákonnými zástupci kdykoliv komunikuje ředitel MŠ (osobně, telefonicky, přes e-mailovou poštu, popř. písemně). Aktivita zákonných zástupců je vítána a prakticky využívána.

Učitelky pravidelně informují zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se se zákonnými zástupci na společném postupu při jeho

výchově a vzdělávání. Při domlouvání se na společném postupu učitelka citlivě a profesionálně navrhuje možné postupy.

Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Vstupní rozhovor – získávání důležitých informací ohledně dítěte (např.: chování, stravování, zdravotní stav, pravděpodobná adaptace dle sdělení zákonných zástupců a jiné).

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá zákonným zástupcům v péči o dítě; nabízí zákonným zástupcům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Zákonní zástupci se obrací na učitelky s dotazy a podněty. Na informačních nástěnkách nabízíme nabídky center s volnočasovými aktivitami pro zákonné zástupce s dětmi. Zveřejňujeme adresy poradenských center, kontakty na lékaře-specialisty, semináře a kurzy s rodičovskou tematikou.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Komunikace se zákonnými zástupci.
- Dotazníky v průběhu roku.
- Zintenzivnit akce umožňující uvolněné setkávání zák. zástupců, dětí, učitelů.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání se speciálně vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami.

Kromě těchto podmínek bere ještě pedagog v úvahu podmínky další, které ovlivňují kvalitu vzdělávání: diagnostiku, doporučení spec. pracoviště a pediatra, individuální výchovně vzdělávací plán, speciálně pedagogická péče, úprava vnějšího prostředí a kompenzační pomůcky (technické a didaktické), snížení počtu dětí ve třídě, integrace, přítomnost asistenta v odůvodněném případě. Při integrovaném vzdělávání stanovujeme, co v kterém konkrétním případě potřeby dítěte představují, jaké z nich vyplývají nároky na pedagogy a jaké podmínky je třeba v mateřské škole vytvořit a zda je mateřská škola tyto nároky splnit. (Opíráme se o doporučení příslušného odborníka – speciální pedagog, speciální centrum, pediatr, psycholog...).

Prostředí mateřské školy není vzhledem k jejímu stáří a původní architektuře zcela bezpečné a vhodné pro některé děti se SPV. Komplikaci sledujeme zejména v zajištění bezbariérového přístupu do budovy.

MŠ nedisponuje speciálními kompenzačními pomůckami odpovídajícími potřebám každého typu podpory. V rámci rovného přístupu usilujeme o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, plného zapojení a maximálního využití vzdělávacího potenciálu všech dětí s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti. Zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami musíme ovšem zvažovat vzhledem k reálným možnostem.

V případě, že se ve škole bude vzdělávat dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, budeme provádět podpůrná opatření ve vzdělávacích strategiích dle platné vyhlášky č. 27/2016 Sb.:

1. stupeň MŠ – PLPP (bude vypracován plán pedagogické podpory)

2. stupeň ŠPZ a zákonný zástupce – IVP (na základě vyjádření ŠPZ a SPC bude vypracován individuální vzdělávací plán)

Záleží nám na tom, aby předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v naší mateřské škole bylo smysluplné a přínosné. Za tímto účelem volíme vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou vždy v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Za velmi podstatné považujeme citlivý a profesionální přístup k dítěti a pozitivní přijetí takového dítěte. Snažíme se navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Využíváme spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby se obracíme na odborníky mimo oblast školství. Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Mezi ně patří uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Důraz klademe na osvojování si specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte. Za podstatné považujeme podporování samostatnosti, sebeobsluhy a zvládání základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku a možnostem dítěte.

Pro zajištění bezproblémového vzdělávání všech ostatních dětí budeme spolupracovat také s ostatními zákonnými zástupci zúčastněných dětí, s odborníky a využívat služeb školských poradenských zařízení. Zajistíme přítomnost asistenta pedagoga (podle typu, míry a stupně postižení), souběžného působení obou učitelek realizujících vzdělávání ve třídě.

Za každé ve třídě zařazené dítě s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se nejvyšší počet dětí ve třídě (24 dětí) snižuje o 2 děti; to platí i v případě dítěte s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet dětí ve třídě

(24 dětí) se dále snižuje o 1 za každé dítě s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, které není z důvodů mentálního postižení. Uvedenými postupy lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 5.

Asistent pedagoga - poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání dítěte nebo dětí se SVP. Pomáhá při organizaci a realizaci vzdělávání jinému pedagogickému pracovníkovi, podporuje samostatnost a aktivní zapojení dítěte do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání, včetně poskytování školských služeb. Pracuje podle potřeby s dítětem nebo s ostatními dětmi ve třídě podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním. Hlavní činnosti asistenta pedagoga vymezuje vyhláška č. 27/2016 Sb., a další činnosti jsou uvedené v jiném právním předpise (Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě). Může poskytovat podporu při vzdělávání dítěti nebo více dětem současně, nejvýše však 4 dětem na třídě, a to s ohledem na povahu SVP těchto dětí.

Máme vhodně nastavený komunikační systém, založený na spolupráci všech zainteresovaných složek. Vzájemně komunikují a spolupracují všichni pedagogové, asistent pedagoga, zákonní zástupci dítěte, pracovník ŠPZ a SPC.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Vytvářet vhodné a podnětné prostředí i podmínky s respektováním individuálních potřeb a možností každého dítěte.
- Nabízet zákonným zástupcům odbornou literaturu.
- Pomáhat zákonným zástupcům individuálními konzultacemi a doporučeními.
- Spolupráce s rodinou.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami).

Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním).

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce atp.).

Konkrétní záměry zlepšování:

- Opírat se o doporučení odborníků.
- Absolvovat další vzdělávání pedagogů v dané oblasti.
- Zajišťovat vhodné pomůcky.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro dvouleté děti. Hračky nevhodné pro děti mladší 3 let jsou v kontejnerech, které jsou umístěny ve vyšších patrech skříněk či ve výškově nedostupných policích. Sedací nábytek zohledňuje výšku dětí.

Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty.

Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Pro zajištění osobní hygieny je možné používat pro děti mladší 3 let nočníky (zajištěno vymývání a dezinfekce).

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Základní činností dítěte v předškolním věku a hlavně malých 2 – 3 letých dětí je hra a proto je v MŠ vymezeno této činnosti nejvíce času. Zpočátku je vhodné vypustit i ranní cvičení a řízenou

činnost. Tento proces by měl trvat tak dlouho, než se všechny děti zadaptují (1,5 až 2 měsíce). Postupně přidávat jednoduché, zejména samoobslužné činnosti v šatně, na toaletě, v umývárně. Postupně rozšiřovat o činnosti hudební, pohybové, výtvarné, jazykové, rozumové. Činnosti by měly být velmi krátké, proložené říkadly, pohybem, písněmi, tanečky, aby udržely pozornost dětí. Při práci s dětmi používat loutky a vhodné motivace např. zvířátka, hračkou.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Pokud si starší děti hrají s hračkami vhodnými pro děti od 3 let, je jim vyčleněn oddělený prostor a zajištěn zvýšený dohled.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Učitelky uplatňují k dítěti laskavý důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Konkrétní záměry zlepšování:

- Zajištění vhodných pomůcek pro dané věkové období.
- Dovybavit třídy nábytkem pro děti do tří let věku.
- Připravit pro děti takové prostředí, aby splňovalo možnost přijetí dětí ve věku 2 let.
- Zajistit další vzdělávání učitelek v dané oblasti.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Jsme dvoutřídní mateřská škola s kapacitou 28 dětí. Režim dne je uvolněný a variabilní, stanovena je pouze doba jídla a dostatečně dlouhá doba pobytu venku. Během dne se střídají spontánní a řízené činnosti v souladu s aktuálními zájmy a potřebami dětí.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Třidu Ktrečků tvoří děti ve věku od 4 do 6 let. Ve třídě Žabiček jsou děti ve věku od 2 do 4 let.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelů je realizováno především v dopoledních hodinách při těchto činnostech:

- podílení se na vzdělávacím procesu, individuální a skupinová práce s dětmi
- pobyt venku, zajištění bezpečnosti
- stolování
- kurze, výlety, projektové dny.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Přijímání dětí se řídí veřejně dostupnými kritérii. O přesném termínu zápisu a podrobnostech je veřejnost včas informována formou oznámení na webových stránkách školy i zřizovatele, oznámením formou plakátu na viditelném místě – vchodové dveře MŠ, nástěnka umístěná před vchodem do MŠ.

Kritéria pro přijetí dítěte do MŠ:

- věk dítěte,
- trvalé bydliště v obci Ryžoviště,

- starší sourozenec navštěvuje zařízení,

O přijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitel MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné může pro dítě v odůvodněných případech zvolit individuální vzdělávání (§ 34b školského zákona). Pokud bude dítě individuálně vzděláváno převážnou část roku, je zákonný zástupce povinen oznámit tuto skutečnost řediteli MŠ nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze zvolit individuální vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání doručeno ředitelce školy. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání musí obsahovat:

a) Jméno, popř. jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte

b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno

c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte

Ředitel MŠ doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z RVP PV. Mateřská škola následně ověřuje úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a doporučuje zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Způsob a termíny ověřování stanovuje Školní řád. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Ředitel MŠ ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření ani v náhradním termínu. Odvolání proti rozhodnutí ředitelky MŠ o ukončení individuálního vzdělávání nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou kompenzačních pomůcek .

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Respektujeme přirozené potřeby dítěte a jejich vývojové zákonitosti, svobodu a individuální rozvoj osobnosti. Chápeme dítě jako jedinečnou, neopakovatelnou osobnost, která má již v tomto věku právo být sama sebou. Východiskem při tvorbě našeho programu vzdělávání byly:

- dosavadní zkušenosti a výsledky výchovy a vzdělávání dosažené v MŠ v minulých letech, zhodnocených výročními zprávami o činnostech školy
- podmínky, ve kterých MŠ pracuje
- potřeby, možnosti a schopnosti dětí při respektování jejich individuality a věkových zvláštností
- očekávané kompetence, kterých by dítě mělo dosáhnout před nástupem do 1. ročníku základní školy.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Dlouhodobá vize naší mateřské školy je vytvořit podmínky takové, aby v naší mateřské škole byly šťastné, spokojené a zdravé děti. A nadále tyto podmínky udržovat, rozvíjet v závislosti na nových informacích. Naším cílem je, aby po prožitém dnu v mateřské škole si rodiče vyzvedli dítě, šťastné, spokojené, zdravé a obohacené o nové poznatky a zážitky. Snahou je vytvářet šťastný kolektiv nejen dětí, ale i dospělých, ve kterém se bude každý cítit dobře, spokojeně i radostně. Dětem chceme nabídnout prostřednictvím osobnostně orientovaného programu pestrou škálu bohatých příležitostí, smysluplných činností, aktivit a těmi také rozvíjet přirozený talent dětí a jejich specifické vloh. Výsledkem veškerého snažení a výchovného působení by měl být samostatný člověk (kamarád), který má pevné morální základy, dokáže řešit problémy a své poznatky, vědomosti, dovednosti, návyky i zkušenosti dokáže aktivně využívat.

Priority naší mateřské školy:

- rodinná atmosféra
- podpora přátelství, porozumění, komunikace, vzájemnou empatie a spolupráce
- poskytnout dětem ochranu, bezpečí, pohodové a radostné prostředí

- spolupráce s rodinou - vede k otevřenému přístupu k výchově a vzdělávání. Rodiče mají možnost ovlivnit a dozvědět se, jak bude výchova a vzdělávání jejich dětí pokračovat. Rodiče se velkou mírou podílejí na životě a dění v naší MŠ

- tradice školy přispívají k tomu, aby děti vnímaly, kam patří, že jsou součástí společnosti. Pomocí tradic si osvojují hodnoty naší společnosti, spoluprožívají radost a pohodu s ostatními dětmi školy, rodiči, pedagogy.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Základním prostředkem naší výchovně vzdělávací práce je HRA. Děti se nejlépe vyvíjejí, věnují-li se své přirozené činnosti – hře – celým srdcem. Při hře se nejefektivněji a nejlépe učí. Dítěti v procesu výchovy a vzdělávání poskytujeme podpůrnou atmosféru založenou na porozumění, bezpodmínečném přijetí dítěte, uznání a empatickém naslouchání. Důraz klademe na úctu k dítěti, respekt a důvěru, participaci, orientaci na jeho vnitřní aktivitu, tvořivé síly, vlastní prožitky a zkušenosti.

K naplňování vzdělávacího obsahu využíváme především těchto metod a forem práce:

- prožitkové učení
- kooperativní učení - děti jsou vedeny ke spolupráci, komunikaci, společnému řešení problémů apod.
- situační učení (vytváření a využívání situací)
- individuální a skupinové činnosti
- slovní metody - vyprávění, vysvětlování, práce s knihou, rozhovor, diskusní kruh
- názorné metody - pozorování, předvádění
- praktické metody - napodobování, manipulování, experimentování, tvoření
- komunitní kruh
- kooperativní komunikaci

Metody vzdělávání:

- komunitní kruh – ranní kruh,
- rozhovor- skupinový, individuální,
- vyprávění, diskuze,
- pozorování předmětů a jevů,
- předvádění (předmětů, modelů, činností),
- práce s textem,
- nacvičování dovedností,
- metody výzkumné,
- metody hraní rolí,
- didaktické hry,
- dramatizace.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

- PLPP zpracovává třídní učitel,
- PLPP se zpracovává před zahájením poskytování podpůrných opatření,
- před zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností,
- výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s třídním učitelem, rodiči žáka, ostatními pedagogy, vedením školy i žákem samotným,
- PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření 1. stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu,
- PLPP se aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- PLPP má písemnou podobu (formulář viz. příloha vyhlášky č. 27/2016 Sb.),
- poskytování podpůrných opatření škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů (třídní učitel – pedagog – výchovný poradce),
- s PLPP je seznámen zákonný zástupce žáka, PLPP obsahuje jména a podpisy osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- IVP zpracovává škola na základě školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka,
- IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem,
- IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka,
- IVP obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- IVP se zpracovává do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka a je dle potřeb upravován a doplňován v průběhu celého školního roku,
- výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn,
- výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky,
- IVP je zpracováván ve spolupráci se školským poradenským zařízením,
- realizace IVP je průběžně hodnocena a dle potřeby konzultována na schůzkách s vyučujícími pedagogy, výchovným poradcem a zákonnými zástupci.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naše škola spolupracuje prioritně s Pedagogicko psychologickou poradnou Bruntál. S ostatními subjekty škola bude spolupracovat v souladu s doporučením poradenského zařízení.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

U nejmenších dětí se v jejich prvních dnech a týdnech docházení do MŠ snažíme hlavně o jejich adaptaci na nové prostředí a pomáháme jim navazovat první vztahy s vrstevníky. Děti nezatěžujeme náročnými úkoly, ale dáváme jim čas na prohlédnutí třídy, herny, hraček, zahrady, seznámení se s učitelkami a denním programem. Postupně jsou děti, a to podle jejich individuálních možností, zapojovány do vzdělávacích činností, které rozvíjí jejich fyzické, psychické a sociální schopnosti. Při zdokonalování fyzických schopností a dovedností dětí dbáme na rozvíjení

správného držení těla, automatizování již zvládnutých pohybů a zpřesňování pohybů paží a nohou. Vše se snažíme dětem nabídnout nenásilně, formou her. Děti se učí uvolňovat ruku prostřednictvím volného čmáraní prstovými barvami, štětcem, pastelkou.

V dětech pěstujeme smysl pro rytmus, učíme je tleskání, říkadlům a pracujeme s hudebními nástroji. S dětmi se učíme jednoduché hudebně pohybové hříčky. Při vzdělávání dětí dále klademe důraz na podněcování aktivity dětí, rozvíjení jejich zvědavosti, fantazie a soustředěnosti. Děti jsou povzbuzovány k samostatné činnosti i jednoduché hře. Děti se učí pojmenovávat jednotlivé části lidského těla, předměty a činnosti každodenních potřeb, jídlo, správně vyslovit své jméno, příjmení i jména dalších dětí a jsou nenásilnou formou seznamovány s přírodou (zvířaty, přírodními materiály, zeleninou, ovocem apod.), ale i různými předměty, které používají lidé v každodenním životě. Postupně se děti učí rozlišovat čtyři základní barvy a vlastnosti předmětů jako např. krátký – dlouhý, teplý – studený. Součástí vzdělávání dětí je také péče o jejich řeč. Dbáme na to, aby děti používaly víceslovná pojmenování a jednoduché věty více než gesta. Děti nenásilnou formou učíme jednoduché verše, nová slova a vedeme je k tomu, aby rozuměly slovům při sledování krátkých pohádek (např. loutkové divadlo). Děti podporujeme v jejich citových vztazích k rodině, škole, pracovníkům školy, ostatním dětem a přírodě. Rozvíjíme u dětí pocit osobní jistoty. U dětí prohlubujeme osvojování nejjednodušších pravidel chování v kolektivu (ohleduplnost, poděkování). Vedeme děti k opatrnosti a starostlivosti o sebe i druhé. Nejmenší děti jsou vedeny k tomu, aby se samostatně najedly a napily, a zároveň u jídla dodržovaly přiměřenou čistotu. Děti si postupně osvojují a zdokonalují hygienické návyky a dostávají prostor pro samostatnost. Děti zapojujeme také do pomoci dospělým, např. prostírání, úklid herny, výzdoba.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro

jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Krteček se představuje

Název integrovaného bloku	Krteček se představuje
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Na začátku školního roku děti v mateřské škole poznávají nové kamarády, navzájem se seznamují prostřednictvím různých her a činností. Vytvářejí si pravidla společenského soužití, kulturních a zdvořilostních návyků. Postupně si přivýkají na režim dne v mateřské škole, poznávají prostory tříd, celé školy i zahrady. V rámci adaptačního programu si zvykají na odloučení od rodičů, postupně jsou vedeny k samostatnosti a vzájemné pomoci.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Adaptace

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci domluvit se slovy i gesty, improvizovat
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
se spolupodílí na společných rozhodnutích;	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim		pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	rozhodovat o svých činnostech
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

6.1.2 Barevný podzim s krtečkem

Název integrovaného bloku	Barevný podzim s krtečkem
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je probouzet potřebu dětí pobývat v podzimní přírodě, hledat její krásy, poznávat plody podzimu. Seznamujeme se s ovocem a zeleninou, lesními plody, získáváme poznatky o životě v lese, na poli. Seznámíme se s technickými přístroji napomáhajícími zemědělcům, s významem práce na zahradě a poli (sklizeň ovoce a zeleniny–úprava, skladování a její využití, význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka). Poznáme přírodniny a využijeme je k výtvarné a pracovní činnosti. Seznamujeme se s vlastnostmi větru. Připomeneme si svátek Halloween, dušičky a uspořádáme drakiádu.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.3 Krteček doktorem

Název integrovaného bloku	Krteček doktorem
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je poznávat části lidského těla, jejich funkce, význam pro člověka. Poznáme sebe sama, uvědomíme si vlastní tělo v různých polohách při cvičení. Seznámíme se s jednotlivými orgány a jejich funkcí, rozvíjíme smyslové vnímání. Uvědomíme si význam péče o čistotu a zdraví, jak důležitý je aktivní pohyb a zdravá výživa, správná péče o svoje tělo. Sledujeme, jaký vliv má počasí na svět a na člověka, jak se chráníme před nepohodou, co znamená být zdravý.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zachovávat správné držení těla
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.1.4 Krteček a Vánoce

Název integrovaného bloku	Krteček a Vánoce
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Seznámíme děti s tradicí Mikuláše a historií Vánoc, upozorníme na vánoční tradice a zvyky, budeme se připravovat na oslav Vánoc v MŠ, podílet se na předvánočních přípravách v obci. Děti se aktivně zapojí do výzdoby třídy, pečení perníčků, výroby přáníček. Nacvičujeme básně a písně s vánoční tematikou. Děti při společné přípravě oslavy Vánoc získají současně i poznatky o okolním světě. Uvědomíme si důležitost lásky v rodině. Snažit se u dětí vzbudit zájem o tvořivou činnost. Posilovat přirozené poznávací city dětí, podporovat lidové tradice a zvyky. Rozvoj společenského a estetického vkusu. Společně prožít kouzelnou vánoční atmosféru. Zúčastníme se příprav na vánoční besídku.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		písku)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí prožívat radost ze zvládnutého a poznání
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	spolupracovat s ostatními
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

6.1.5 Krteček a sněhová vločka

Název integrovaného bloku	Krteček a sněhová vločka
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je prožívání zimních radovánek na sněhu a se sněhem. Děti se budou seznamovat se zákonitostí a souvislostmi zimního období. Přiblížíme si charakteristické znaky zimy, vlastnosti sněhu a ledu. Nezapomeneme na volně žijící zvířata a ptáčky a jejich obživu během zimního období. Vnímáme krásu přírody v zimě. Seznámíme se se zimními sporty, zasoutěžíme si, budeme si hrát ve sněhu a se sněhem. Upevňovat zásady bezpečnosti při sportech, a taktéž procvičovat schopnost dětí koordinovat pohyby na kluzkém povrchu (led, sníh) tak, aby neohrožovaly zdraví své ani ostatních dětí či dospělých. Upevnit dětem zásady ochrany osobního zdraví. Rozvíjet fyzickou zdatnost a vztah ke sportu. Přiblížit dětem tradici Tří králů, naučit děti charakterizovat zimní období jeho typickými znaky, citlivě vnímat krásu zimního období a změny počasí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k	mít povědomí o některých způsobech ochrany

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	získání relativní citové samostatnosti	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

6.1.6 Krteček na bále

Název integrovaného bloku	Krteček na bále
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je seznámit děti s klasickými i veršovanými pohádkami tak, aby byly schopny je reprodukovat v adekvátní míře a přiměřeně svému věku, čímž procvičíme i paměť. Důležité je pro nás také naučit děti správnému chování při divadelním představení. Rozvíjet dovednost rozlišovat dobro, zlo, a umět se správně rozhodnout v krizové situaci, která je přiměřená jejich věku. Zaměřit se na to, aby měly děti povědomí o nejznámějších pohádkových hrdinech a dokázaly si vzít z pohádek ponaučení. Příběhy podněcují představivost, fantazii, řeč a radost z vlastní tvůrčí činnosti dětí. Seznámit děti s významem a původem masopustu. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, porozumění, naslouchání) i produktivní (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování). Rozvoj fantazie a představivosti. Vzbudit u dětí zájem o knihu.

Název integrovaného bloku	Krteček na bále
	Společně prožít radost a veselí, probouzet zájem dětí o lidové tradice.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat a vyprávět příběh, pohádku sledovat očima zleva doprava naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) chápat slovní vtip a humor
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	zvládat jeho změny	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

6.1.7 Krteček vítá sluníčko

Název integrovaného bloku	Krteček vítá sluníčko
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je prožívat radost z příchodu jara. Seznamovat děti s charakteristickými znaky jara, pozorovat veselou probouzející se jarní přírodu a její změny. Poznávat rostliny, jarní počasí.

Název integrovaného bloku	Krteček vítá sluníčko
	Seznamovat děti se životem domácích zvířat a jejich mláďat, poznat jejich užitek pro člověka. Vyzdobit jarně třídy i celou školku. Většinu činností přesunout na zahradu. Sázet s dětmi semínka. Vzbuzovat v dětech potřebu pobývat v přírodě a aktivně ji ochraňovat. Vést děti k uvědomění si důležitosti vody pro život a seznámit je s jejím koloběhem. Naučit se básničky, písničky a hry spojené s jarem. Přesouvat většinu činností do přírody. Vytvářet elementární povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a neustálé proměně. Znat některé ekosystémy a jejich obyvatele, učit se chránit přírodu. Vzbudit zájem dětí o nové poznatky, posilovat přirozené poznávací city dětí (zvědavost, radost z objevování). Upevňování povědomí o sounáležitosti s okolním světem. Přiblížit dětem zajímavá místa na naší planetě Zemi, která nevidíme v naší přímé blízkosti – moře, džungle, poušť. Seznámit děti s exotickými zvířaty, exotickými rostlinami a exotickým ovocem. Přiblížit základní poznatky o zeměkouli, vesmíru, Slunci, Měsíci, sluneční soustavě, planetě Zemi. Podpořit povědomí o rozmanitosti světa. Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování).
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

6.1.8 Krteček se chce dozvědět všechno o lidech

Název integrovaného bloku	Krteček se chce dozvědět všechno o lidech
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je připravit předškoláky na blížící se zápis do ZŠ (návštěva základní školy – seznámit se s prostorem a prostředím školy, vyzkoušet si, jak vypadá vyučovací hodina). Pro toto téma maximálně využít přírodu v okolí MŠ a zahradu školy. Vést děti k ochraně naší Země. Upevňování povědomí o sounáležitosti s okolním světem. Rozvíjet prostřednictvím různých činností kladný vztah k sobě, k prostředí, ve kterém žijeme, k přírodě. Učit děti poznávat a chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit, ale také poškozovat. Předkládat dětem, jak pomáhat naší Zemi,

Název integrovaného bloku	Krteček se chce dozvědět všechno o lidech
	aby byla „zdravá“, jak správně třídit odpad, dbát o pořádek a čistotu, pečovat o rostliny a živočichy, jak přírodu chránit. Rozlišit co je příroda živá a neživá. Osvojit si elementární poznatky o jarních lidových tradicích, společně oslavit svátky jara (Velikonoce) a Čarodějnice. Seznámit děti s různými profesemi, znát zaměstnání svých rodičů, učit se ocenit a respektovat význam lidské práce. Vysvětlit dětem přísloví „Bez práce nejsou koláče“.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	vytváření základů pro práci s informacemi osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
		poznat napsané své jméno
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	utvořit jednoduchý rým
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	rozvoj schopnosti sebeovládání	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

6.1.9 Krteček u nás doma

Název integrovaného bloku	Krteček u nás doma
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je seznámit děti s pojmy rodina a domov. Chápat význam pojmu domov, jako místa, kde je nám dobře. Základem je posílit citové vztahy k rodině, poznávat rodinné vztahy – kdo patří do naší rodiny, role matky a otce, co znamená mít domov. Znáť a vyjmenovat nejbližší členy své rodiny – rodiče, sourozence, vnímat jejich vzájemné vztahy a spolupráci, vyjmenovat také ostatní členy rodiny a správně pracovat s pojmy – prarodiče, tety, strýčkové, bratřenci, sestřenice. Těšit se z narození miminka. Seznámit děti s poznatkem, proč je důležité znát svou adresu. Uvědomit si emoce a city vůči rodině, popsat jednotlivé emoce, jako mít rád, být smutný a veselý, rozzlobený, emoce, které s rodinou souvisí. Umět své emoce vyjádřit. Seznamovat děti s různými druhy dopravních prostředků a významem dopravních značek. Osvojovat u dětí základy správného chování a bezpečnosti při pohybu v silničním provozu.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	dětské herní skupině apod.)	škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

6.1.10 S krtečkem u vody

Název integrovaného bloku	S krtečkem u vody
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem integrovaného bloku je oslavit společně svátek dětí (Den dětí) tancem, zpěvem, soutěžemi a závodivými hrami. Prožívat společně radost. Posilovat kamarádské vztahy. Těšit se na prázdniny, poznávat letní přírodu, letní počasí, letní radovánky. Seznamovat děti s bezpečným chováním o prázdninách – na sluníčku, u vody, v lese apod. Zjišťovat, jak můžeme na prázdniny cestovat. Vytvářet povědomí o existenci rizikových a nebezpečných situací. Hodnotit rok strávený v MŠ, vzpomínat na společné zážitky. Loučit se nejen s dětmi, které odjíždějí na prázdniny, ale hlavně s předškoláky, kteří půjdou v září poprvé do školy. Uspořádat slavnostní rozloučení, pasování na školáky. Porozumět, že všechno se kolem mění, vyvíjí, proměňuje, že s těmito změnami je třeba v životě počítat (jedna životní etapa končí, druhá začíná).
Návrhy dílčích témat pro realizaci	as

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Hlavním východiskem tvorby třídního vzdělávacího plánu je ŠVP, který je v souladu s RVP PV a je zpracován dle metodiky ČŠI v modulu INSPIS. Třídní plány generujeme v modulu INSPIS. Forma a struktura dokumentu je daná.

V třídním vzdělávacím programu přizpůsobíme záměry či výstupy konkrétní třídy dětí, navrhne konkrétní obsah a rozvedeme do činností, které svým výběrem i náročností záměrům či výstupům odpovídají.

Dílčí tematické části rozpracujeme podrobněji:

- určíme konkrétní záměry a očekávané výstupy,
- navrhne konkrétní činnosti, které k očekávaným výstupům povedou,
- budeme ověřovat (evaluovat), že náš plán funguje.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV Naplňování vize školy Hodnocení podmínek vzdělávání	Rozhovor, pedagogické rady Analýza dokumentů Evaluace ŠVP PV Dotazník pro rodiče	Průběžné sledování, vyhodnocení 1x ročně.	Učitelky, ředitel.
Pedagogické vedení školy	Aktivní přístup ředitelky. Vytváření příjemného a podnětného klimatu školy. Zajištění kvalitních podmínek pro předškolní vzdělávání. Řízení pedagogického procesu a jeho vyhodnocování. Podpora profesního rozvoje učitelek. Podpora začínajících učitelek.	Realizace evaluačního systému, plán manažerského a pedagogického rozvoje ředitelky, sebereflexe, tvorba profesního rozvoje učitelů, dotazník pro učitelky.	Průběžné sledování, vyhodnocení procesů 1x ročně, 1x ročně dotazník pro učitelky	Ředitel
Kvalita pedagogického sboru	Kvalifikovanost učitelek. Úroveň pedagogické práce, profesionalita. Další vzdělávání učitelek. Autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnímu růstu.	Hospitace, vzájemné hospitace, poskytování zpětné vazby, sebehodnocení pedagogů.	Průběžně, 1x ročně dotazník.	Učitelky, ředitel.
Vzdělávání	Plnění cílů ŠVP PV, soulad TVP s ŠVP PV. Systematičnost vzdělávání. Zastoupení různých metod a forem práce. Zohledňování individuálních potřeb dětí. Vytváření pozitivních vztahů, posilování pozitivního sebepojetí a zdravého sebevědomí.	Evaluace TVP, pozorování, hospitace.	Průběžně, evaluace TVP vždy po skončení integrovaného bloku	Učitelky
Vzdělávací výsledky	Systematické sledování vzdělávacího pokroku každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech. Efektivita navrhovaných opatření - zlepšování vzdělávacích výsledků.	Pozorování. Pedagogická diagnostika.	2x ročně (při potřebě i častěji)	Učitelky.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Podpora dětí při vzdělávání	Rovný přístup ke vzdělávání. Identifikace individuálních potřeb dětí při vzdělávání.	Průběžné pozorování, PLPP nebo IVP, spolupráce s rodiči.	Průběžně.	Učitelky, ředitel.